

STUDIA
NEURO
NIE
TYPOWE

PRZEWODNIK
dla pracowników
uczelni wyższych
materiały zebrane

„Twoje założenia
są twoimi oknami
na świat.
Wyszoruj je
od czasu do czasu,
inaczej nie przejdzie
światło.

Isaac Asimov

spis treści

Co to jest ASD – informacje na start	2
Dziekanat – serce uczelni	3
IQ + EQ + AQ	4
Charakterystyka studentów z ASD	5
Specyficzne potrzeby edukacyjne	6
Organizacja egzaminów i zaliczeń	8
Uwaga! Historie autentyczne	9
Przyjazna uczelnia	11

Przewodnik powstał jako efekt innowacji społecznej Fundacji Aktywnych FURIA pt.: „TŁUMACZ/ADWOKAT SPOŁECZNY – ASYSTENT OSOBY z ASD”. Innowacja realizowana była w ramach projektu: „Przepis na wielkopolską innowację społeczną – usługi opiekuńcze dla osób zależnych”, którego celem było: wsparcie rozwoju innowacyjnych rozwiązań, które przyczynią się do skuteczniejszego i efektywniejszego rozwiązywania problemów społecznych związanych z zabezpieczeniem potrzeb osób zależnych.

Projekt realizowany był na zlecenie Ministerstwa Rozwoju w ramach IV Osi Priorytetowej Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Działanie 4.1 Innowacje społeczne i współfinansowany ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Dziękujemy za zaangażowanie i wsparcie:

pracownikom Biura ds. Studentów z Niepełnosprawnościami UAM w Poznaniu, zespołowi Fundacji FIONA, wykładowcom i pracownikom uczelni wyższych oraz wszystkim osobom w spektrum, które zechciały podzielić się swoimi doświadczeniami.

Oprawa graficzna: Spółdzielnia Socjalna FURIA

Co to jest ASD – informacje na start

Q Zaburzenia ze spektrum autyzmu (ASD), to ogólne określenie szczególnego podtypu całościowych zaburzeń rozwojowych bez różnicowania na autyzm i zespół Aspergera. Termin wszedł w życie wraz z wprowadzeniem najnowszej klasyfikacji Amerykańskiego Towarzystwa Psychiatrycznego w 2013 r. i zacznie obowiązywać także z najnowszą klasyfikacją ICD-11.

Q Zespół Aspergera (ZA) jest to „łagodniejsza” odmiana autyzmu, w teorii charakteryzująca się obecnością specyficznych zainteresowań, problemami natury społecznej i komunikacyjnej, obecnością mniej lub bardziej widocznych stereotypii ruchowych, przywiązania do schematów i rytuałów, obecnością nadwrażliwości lub nadwrażliwości sensorycznej, mimowolnym odbieraniu zbyt wielu bodźców równocześnie, w konsekwencji - trudności z koncentracją.

Q Można też spotkać się z określeniem autyzm wysokofunkcjonujący (ang. High-functioning autism, HFA). Nie jest to oficjalna jednostka kliniczna i nie należy utożsamiać tego terminu z ZA. Decydujące znaczenie w różnicowaniu WFA i ZA ma poziom rozwoju mowy werbalnej. Osoby z ASD o wysokim poziomie inteligencji, przejawiające istotne zaburzenia w rozwoju mowy lub całkowity jej brak, diagnozowane są jako WFA. Zachowanie komunikacyjnej funkcji mowy świadczy o ZA.

Q W nowych klasyfikacjach zrezygnowano z odróżniania autyzmu i zespołu Aspergera na rzecz kategorii “spektrum autyzmu”, pokazując szerokość i złożoność tego zjawiska. Zmiana ta budzi jednak wiele sprzeciwu, szczególnie wśród osób zdiagnozowanych, gdyż pojęcie zespołu Aspergera utrwaliło się i jest powszechnie stosowane.

Q Osoby z ZA często identyfikują się wyłącznie z tym określeniem i nie uważają się za osoby z autyzmem. Dlatego w niniejszej broszurze posługujemy się tradycyjnym pojęciem zespół Aspergera.

Dziekanat – serce uczelni

 Największym problem studentów z ASD są trudności społeczne i komunikacyjne. Objawy, jakie można u nich zaobserwować, są jednak bardzo różnorodne. Dlatego przychodzący do dziekanatu student ze spektrum może mówić bardzo mało albo bardzo dużo.

- może być nieśmiały i wycofany albo bardzo bezpośredni w kontaktach z pracownikami uczelni;
- może być lakoniczny w swoich wypowiedziach albo wręcz przeciwnie - chętnie opowiadać o nieistotnych detalach i zadawać wiele pytań;
- może mieć specyficzny sposób mówienia: zbyt szybki lub zbyt wolny, zbyt głośny lub zbyt cichy, może nierówno intonować, mieć problemy z wymową lub wypowiadać się w bardzo dokładny sposób - wręcz pedantycznie;
- może także sprawiać wrażenie osoby niekulturalnej ze względu na pomijanie przyjętych formuł grzecznościowych (np. zwykłe “dzień dobry”), co jednak na ogół nie wynika z jego złej woli, lecz z trudności komunikacyjnych, z którymi się boryka.

Aspołeczny?
NIE!
Selektywnie
towarzyski.
TAK!

 Większość studentów z ASD nie posiada naturalnej asertywności, w związku z czym mogą zachowywać się zbyt zaciekle lub być ulegli. Nie mają siły przebicia, aby walczyć o swoje racje, więc potrzebują życzliwego wsparcia ze strony pracowników uczelni. Mogą być niecierpliwi lub zdenerwowani, nie rozumiejąc zasad funkcjonowania akademickiego systemu administracyjnego oraz nie ufając informacjom znalezionym w Internecie z powodu wcześniejszych złych doświadczeń. Każdy kontakt z osobą nieznaną sprawia im wiele stresu, więc odesłanie ich do innych pracowników uczelni bez udzielenia szczegółowych wskazówek może nie stanowić rzeczywistego rozwiązania problemu.

W sytuacji stresowej student z ASD często daje upust swoim silnym emocjom, których nie potrafi powstrzymać. Jego reakcja emocjonalna bywa nieadekwatna do sytuacji i przeważnie przesadzona, przyjmując formę złości lub w innych przypadkach mutyzmu, czyli “zacięcia się” i braku możliwości dalszego prowadzenia interakcji społecznej.

W większości przypadków wszelkie komunikaty rozumiane są przez osoby z ASD dosłownie, więc żartowanie, używanie skrótów myślowych czy technicznego żargonu może sprawić, iż przekazywana informacja będzie absolutnie niezrozumiała. Mając świadomość własnych ograniczeń społecznych, niektórzy studenci ze spektrum przychodzą do dziekanatu z inną osobą pełniącą funkcję asystenta lub próbują załatwić poszczególne sprawy za ich pośrednictwem. Taka forma interakcji sprawia, że asystent jest w stanie “przetłumaczyć” uzyskiwane komunikaty na język bardziej zrozumiały dla osoby z ASD lub przekazać informację od niej w sytuacji, gdy ona sama nie potrafi tego zrobić.

Nie należy zakładać, że student ze spektrum dowie się wszystkiego od swoich rówieśników, gdyż trudności komunikacyjne dotyczą również koleżanek i kolegów z roku czy grupy zajęciowej. Student taki oczekuje, iż uzyska w dziekanacie komplet informacji, których potrzebuje, bez pominięcia wiedzy uważanej za “oczywistą”. Studenci z ASD mają skłonność do kontaktowania się z pracownikami uczelni i zadawania im pytań za pośrednictwem e-maila, gdyż czują się niepewnie, osobiście przychodząc do dziekanatu lub dzwoniąc.

IQ + EQ + AQ

Osoba z ASD może posiadać ponad przeciętny iloraz inteligencji (IQ), a w sytuacjach oswojonych i bezpiecznych może całkiem nieźle radzić sobie z emocjami (EQ)... jednak zdolność stawiania czoła problemom i adaptacja do nowych warunków bez mądrego wsparcia mogą stanowić wyzwaniem ponad siły.

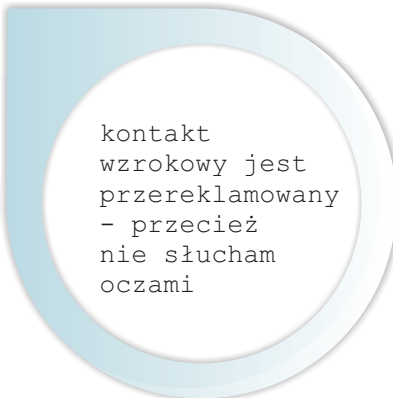
ASD
alternatywny
system
operacyjny

Charakterystyka studentów z ASD

🕒 Studenci ze spektrum mają trudności z utrzymywaniem kontaktu wzrokowego. Cechuje ich skłonność do rozpraszania się i niepatrzenia na wykładowcę, co nie oznacza jednak, że nie przyswajają informacji. Mają często trudności z wynotowaniem najważniejszych informacji zawartych w wykładzie oraz nadążaniem za tokiem myślenia wykładowcy, zwłaszcza kiedy wypowiedź jest nieliniowa oraz nie jest podparta prezentacją strukturyzującą przekaz.

Problemy z interakcjami społecznymi mogą przejawiać się również w kontekście dyżurów pracowników naukowych - student z ASD może obawiać się rozmowy w cztery oczy i unikać wejścia do gabinetu.

Osoby ze spektrum są również uczulone na kwestię punktualności, w związku z czym spóźnienie wykładowcy nawet o jedną minutę lub nawet chwilowa nieobecność podczas dyżuru może wywoływać u nich złość i zniechęcenie.

kontakt
wzrokowy jest
przereklamowany
- przecież
nie słucham
oczami

🕒 Istnieją znaczące różnice w funkcjonowaniu studentów z ASD ze względu na ich płeć. Kobiety mają większą skłonność do reakcji emocjonalnych w postaci lęku czy płaczu. Są bardziej wycofane, uległe, bierne i skłonne do wtapiania się w otoczenie. Nie potrafią prosić o pomoc, a czasami zdarza im się wchodzić prowadzącemu w słowo lub wręcz przeciwnie - milczeć i wypowiadać się w sposób bardzo ograniczony. Z kolei mężczyźni zwracają na siebie uwagę, gdyż na ogół mówią dużo, zadają zbyt wiele pytań i mają skłonność do monologów. Sprawiają niekiedy wrażenie nadpobudliwych ze względu na inny niż u kobiet typ emocjonalności mogący przejawiać się nie tylko jako lęk, ale również jako złość i podnoszenie głosu. Męski typ funkcjonowania studentów z ASD jest ogólnie bardziej widoczny i łatwiejszy do zauważenia.

 Student z ASD najczęściej nie chce przyznawać się do swoich trudności. Zwykle nie jest to spowodowane niechęcią z ich strony lub brakiem potrzeby wsparcia, lecz stresem związanym z wyjaśnieniem wykładowcy swoich potrzeb. Często osoby z ASD bardzo obawiają się stygmatyzacji.

Jeśli poznałeś jedną osobę z ASD – to poznałeś tylko jedną osobę z ASD.

Specyficzne potrzeby edukacyjne

Studenci z ASD ze względu na swoją neurotypowość doświadczają specyficznych trudności edukacyjnych. Tym, co może im przeszkadzać podczas uczestniczenia w zajęciach, jest:

- brak czytelnej struktury zajęć oraz klarowności i liniowości wyводу** – brak wcześniejszej znajomości planu przebiegu zajęć oraz anegdota, dygresje czy żarty wykładowców sprawiają, iż student z ASD odbiera informacje jako chaotyczne, zaś ich znaczenie staje się dla niego niezrozumiałe;
- brak wsparcia wizualnego** – nieobecność prezentacji multimedialnej uniemożliwia studentom ze spektrum skuteczny powrót do toku wykładu, jeżeli się w nim zgubią;
- brak konkretnych informacji o przedmiocie**, takich jak łatwo dostępny sylabus (informacje w systemie USOS nie są odbierane jako łatwo dostępne), konkretne dane odnośnie terminu i formy zaliczenia przedmiotu oraz aktualny adres mailowy do kontaktu z prowadzącym;
- nadmiar bodźców oraz niekomfortowe warunki pracy** – np. hałas i zła akustyka sali czy niedobory powietrza lub silny zapach, ale również brak możliwości wyjścia z sali celem przewietrzenia się, zjedzenia czegoś lub napicia się (1,5 godziny trwania zajęć to dla wielu studentów z ASD zbyt długi czas, aby mogli nieustannie utrzymywać koncentrację);

Aby przeciwdziałać przynajmniej niektórym trudnościom studentów ze spektrum, warto przyrzeć się poniższym wskazówkom czy zasadom skutecznego komunikowania się ze studentami z ASD:

- **Formułowanie jasnych komunikatów.** Dotyczy to przede wszystkim informacji technicznych lub organizacyjnych, takich jak konkretny adres e-mail, za pomocą którego można komunikować się z prowadzącym, oraz przewidywany czas odpowiedzi na wiadomość. W odniesieniu do treści merytorycznych warto dopytać studentów o to, czy przekaz był zrozumiały (np. na koniec zajęć), gdyż osoba ze spektrum raczej nie przyzna się sama, że potrzebuje dodatkowego wyjaśnienia.
- **Wizualizacja informacji.** Dla studentów z ASD przydatne są slajdy z najważniejszymi informacjami, które pomagają w strukturyzacji wiedzy przekazywanej ustnie. Ze względu na różne sposoby przyswajania informacji dla niektórych osób ze spektrum niezwykle cenne są również grafiki obrazujące omawiane treści i pobudzające wyobraźnię wzrokową.
- **Dostęp do informacji w Internecie.** Trudności społeczne sprawiają, że dla studentów z ASD łatwiejszą formą pozyskiwania informacji jest poszukiwanie ich w Internecie, nie zaś bezpośrednio od poszczególnych osób. Warto zatem zadbać, aby strony internetowe jednostek naukowych czy poszczególnych prowadzących prostym i konkretnym językiem przekazywały aktualne informacje, takie jak adresy e-mail czy godziny i miejsce dyżurów. Osoba z ASD, która w wyniku uzyskania danych nieaktualnych nie zdoła zrealizować swojego zadania (np. skontaktować się mailowo czy zastać wykładowcę na dyżurze) straci zaufanie do źródła informacji i najprawdopodobniej nie podejmie dalszych prób kontaktu, a tym bardziej nie będzie poszukiwać informacji aktualnych u innych osób.

Szczególną sytuacją edukacyjną w przypadku osób ze spektrum jest praca w grupach. Wielu studentów z ASD znacznie lepiej funkcjonuje podczas pracy indywidualnej, nie potrafiąc ujawnić całości swojego potencjału przy współpracy z innymi studentami. Publiczne prezentowanie swojej pracy może być dla nich szczególnie trudne, w związku z czym nie zawsze są oni w stanie w pełni ujawnić swoją wiedzę oraz przedstawić samych siebie w dobrym świetle.

Dlatego warto dać im możliwość zaprezentowania swojej pracy w różnorodny sposób adekwatny do ich możliwości i predyspozycji.

Przykładowo – to, że student z ASD nie wziął czynnego udziału w przedstawianiu wyników pracy grupy projektowej, nie oznacza, że nie miał on znacznego wkładu w ich przygotowanie. Niezwykle cenne jest zatem, aby oceniać studentów ze spektrum na tle grupy adekwatnie do pracy włożonej przez nich w projekt nie tylko podczas jego ewaluacji, ale również na wszystkich etapach jego przygotowywania.

Organizacja egzaminów i zaliczeń

Na większości uczelni istnieje możliwość zmiany formy egzaminów lub ustalenia terminów zaliczeń indywidualnie. Zwykle potrzebna jest w tym celu Indywidualna Organizacja Studiów lub inne formalne rozwiązanie, które sprawia, że indywidualne rozwiązanie dla osoby z ASD jest zgodne z zasadami panującymi na danej uczelni.

Najczęstszymi formami wsparcia są:

- zmiana formy na pisemną lub ustną, zależy od preferencji;
- przeprowadzenie egzaminu 1 na 1 lub w małej grupie - np. na dyżurze – takie rozwiązanie pozwala ograniczyć mimowolne “przejmowanie” stresu od spanikowanej i zestresowanej grupy, nawet przy dużym natężeniu zaliczeń;
- przedłużenie sesji egzaminacyjnej nawet o kilka miesięcy;
- **IOS** – Indywidualna Organizacja Studiów – może obejmować zwolnienie z zajęć lub nie, możliwość przesunięcia zaliczeń na następny rok akademicki, możliwość wskazania przedmiotów “kłopotliwych”, które wymagają indywidualnej konsultacji z wykładowcą lub zaliczenia w innym terminie – zależnie od potrzeb i ustaleń z prodziekanem ds. studenckich.

nie oceniaj
ryby
przez pryzmat
jej zdolności
wchodzenia
na drzewa...

Bardzo ważne jest, aby wszystkie strony zrozumieły i paamiętały, że racjonalne wsparcie studenta nie powinno być traktowane / oceniane jak taryfa ulgowa. Racjonalne wsparcie oznacza znalezienie takiego rozwiązania, które nie krzywdzi grupy. Przykładowo - możliwość wcześniejszego zaliczenia przedmiotu - zazwyczaj studenci NT mając sesję ciągłą mają skłonność do przekładania terminu zaliczeń w obawie przed niezdaniem, co doprowadza do nadmiernej kumulacji zaliczeń dla wszystkich. Mając tradycyjną sesję zimową i letnią, warto pomyśleć o stałych terminach zerowych - np. zaraz po zakończeniu przedmiotu, czyli stosować rozwiązania znane z sesji ciągłej. Możliwość osiągnięcia tych samych wyników inną drogą. Problemem studenta z ASD nie jest często niewiedza, lecz konieczność sprostania jednostronnym, niepodlegającym żadnej modyfikacji wymaganiom.

Uwaga! Historie autentyczne

 Studentka z ASD straciła stypendium na ostatnim roku z powodu wcześniejszej obrony. Podczas składania pracy w dziekanacie nie otrzymała jednak sygnału, że utraci stypendium, jeśli obroni się wcześniej niż w czerwcu. Dowiedziała się o tym dopiero po obronie, ale było za późno. Doprowadziło to do wrywkowego szukania pomocy, także poza własnym Wydziałem, jednak bez powodzenia. W międzyczasie przeżył potężny stres, co przyczyniło się do długotrwałego przeciążenia sensorycznego, pogorszenia stanu psychicznego i lęku przed jakąkolwiek stycznością ze stypendiami.

 Pewien student z ASD otrzymał nieoficjalną drogą informację o planowanym przyznaniu nagrody na absolutorium. Niestety, stało się to kilka dni przed wydarzeniem, na które nie planował iść z przyczyn losowych. Nie chcąc zmieniać planów, zaczął szukać osoby, która mogłaby mu pomóc. Był odsyłany z różnych miejsc. W końcu usłyszał w sekretariacie, że nie dostanie nagrody, jeśli nie pojawi się na absolutorium lub za nie zapłaci. Na skutek niezrozumienia tematu przez pracowników i samego studenta (dlaczego ma płacić za nagrodę), zniechęcony student nie pojawił się na absolutorium. Wystarczyło wysłać wcześniej oficjalną informację (np. drogą mailową), by nie stawiać studenta w niezręcznej sytuacji oraz nie zakładać, że wszyscy muszą pojawić się na nieobowiązkowym wydarzeniu.

- Pewna osoba z ASD, nie mogąc dojść do porozumienia z Dziekanatem, poprosiła inną, bliską osobę o załatwienie swojej sprawy. Ta bez trudu odnajduje wspólny język z pracownikiem dziekanatu, załatwiając problem w kilka minut.
- Pewien student z ASD miał trudność ze znalezieniem wspólnego języka z promotorem pracy dyplomowej. Lęk przed spotkaniem z nią był tak silny, że nie obronił pracy w terminie, odracząc spotkanie z nią. Konieczne było przedłużenie studiów o jeden rok, ale bez przełomu. Postęp umożliwiła dopiero pomoc drugiej osoby, która zmieniła podejście do studenta, pozwoliła mu się przełamać i obronić pracę z oceną pozytywną.
- Pewien pierwszoroczny student z ASD nie potrafił się przemóc, by przekroczyć próg nowej uczelni. Poziom lęku był tak wysoki, że nie zaczął uczęszczać na zajęcia. Impas trwał około pół roku. Jego lęk przed zmianą przełamany został dzięki pomocy drugiej osoby, która oprowadziła go po budynku.
- Student z ASD ma skłonność do podejmowania pochopnych decyzji pod wpływem emocjonalnego przeciążenia. Pewna studentka z ASD miała trudną sytuację rodzinną pod koniec roku oraz doświadczała zmęczenia związanego z intensywnym rokiem akademickim. Zanosiło się na kilka niezdanych egzaminów i osoba ta była już gotowa zrezygnować ze studiów, nie chcąc żadnej pomocy. Dopiero pokazanie jej innych możliwości, umówiona przez rodzica rozmowa z pracownikiem biura ds. osób niepełnosprawnych i zapewnienie jej wsparcia pozwoliło jej odzyskać kontrolę nad sytuacją i szczęśliwie zaliczyć rok studiów we wrześniu.
- Studentka z ASD miała przedłożyć pismo do dziekanatu, na którym wymagany był podpis dziekana. Dokument był niezbędne było sprawne załatwienie kompletu podpisów. Pracownik dziekanatu nie doprecyzował jednak, o którego dziekana chodzi, komunikując: „Pismo ma podpisać dziekan”. Student udał się więc do dziekana głównego, ale ten uświadomił go, że osobą upoważnioną do podpisu jest prodziekan ds. studenckich, który właśnie wyszedł na spotkanie. Zniechęcona osoba z ASD zrezygnowała ze złożenia pisma w ogóle. Barierą dezaktywującą stała się nieprecyzyjna komunikacja.

Student z ASD miał do przepisania ocenę z „Pierwszej pomocy” ze studiów I stopnia. Informacja o tym została jednak przekazana jedynie staroście, który umieścił ją na grupie na Facebooku, o której zainteresowany student nie wiedział. Nieświadomy zderzył się z problemem dopiero przy rozliczaniu roku. Student złożył komplet dokumentów, myśląc, że ma zaliczone wszystkie przedmioty i dowiedział się, że nie ma oceny z „Pierwszej pomocy”. Pracownik z dziekanatu odesłał go bez informacji, gdzie można rozwiązać ten problem. Odbijając się od drzwi do drzwi, zdenerwowany student trafił do prodziekana ds. studenckich, który ostatecznie wypisał mu odpowiedni dokument. Sytuacja ta była jednak bardzo stresogenna i zupełnie niepotrzebna.

Przyjazna uczelnia

Na większości uczelni funkcjonuje biuro ds. studentów z niepełnosprawnościami lub inna jednostka, które zajmują się wspieraniem osób z niepełnosprawnościami, także osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu. W takim biurze można otrzymać informacje na temat dostępnego na uczelni wsparcia i rozwiązań formalnych, które mogą pomóc w studiowaniu osobom z ASD. Zwykle nie jest przy tym konieczne, aby student posiadał orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Na wielu uczelniach studenci mogą również korzystać z różnych form konsultacji z psychologiem oraz warsztatów psychologicznych pomagających odnaleźć się w nowym środowisku uczelni.

Dobrze jest, gdy wykładowcy wiedzą, jakie możliwości oferuje ich uczelnia. Szczególnie opiekun roku powinien posiadać konieczne informacje i przy okazji spotkania z grupą wspomnieć o ofercie i ścieżce dotarcia do biura ds. studentów z niepełnosprawnościami, uczelnianego psychologa i innych jednostek uczelni.

Dla studenta z ASD bardzo ważne jest, aby dokładnie wskazać, gdzie i po co może się zgłosić. Warto pamiętać, że osoby z ASD niekoniecznie muszą być mistrzami w samodzielnym odnajdywaniu informacji i odróżnianiu rzeczy ważnych od mniej istotnych.

Studia – okres burzy i naporu?

Studia wyższe to jeden z tyleż przełomowych, co niezwykle wymagających okresów w życiu każdego człowieka. Z wielu względów, tym większym wysiłkiem stają się dla osoby ze spektrum autyzmu. Brak gotowości może spowodować albo rezygnację na samym początku, albo napotkanie wielu barier komunikacyjno-organizacyjnych po drodze, które mogą nie tylko zaważyć o ukończeniu studiów wyższych, ale również negatywnie odbić się na kondycji fizycznej i psychicznej.

Żeby zrozumieć nadzieję, jaką pokłada się w edukacji uniwersyteckiej, należy najpierw rozważyć, do czego potrzebne są studia wyższe. Szczególnie w późniejszym okresie życia, wiele osób decyduje się na studiowanie, aby spełnić niezbędne wymagania do pracy. Część studentów upatruje w studiach szansy na wyszumienie się i przedłużenie młodości. Czasem studia mogą służyć specjalizacji. Ostatecznie na studia można iść również po to, by móc się uczyć... na ile to jest pomocne, to inna sprawa.

W moim osobistym odczuciu studia to nic innego, jak szansa na osiągnięcie świadomej dorosłości; przejście od etapu wczesnej dorosłości ku dojrzałości. Co znamienne, sposób wykorzystania tego czasu leży całkowicie w gestii studenta. Ale nie jest przecież w tym czasie sam...

Przy właściwym rozeznaniu sił, możliwości i potrzeb jest szansa, że studia nie zmienią się w szkołę przetrwania.

Weronika Miksza (FA FURIA, Niebieska-fala)

INNOWATOR:

fundacja-furia.pl

PARTNERZY:

fundacja-fiona.org.pl

[amu.edu.pl/studenci/
studenci-z-niepelnosprawnosciami](http://amu.edu.pl/studenci/studenci-z-niepelnosprawnosciami)

OPRAWA GRAFICZNA:

spoldzielnia-furia.pl

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt „Przepis na wielkopolską innowację społeczną – usługi opiekuńcze dla osób zależnych”
Biuro projektu: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu
61-371 Poznań ul. Nowowiejskiego 11
tel. 61 8567326 lub 61 8567951
e-mail: rops@rops.poznan.pl
www.rops.poznan.pl

Fundacja Aktywnych FURIA

NIEBIESKA-FALA

to serwis informacyjno-publicystyczny działający przy Fundacji Aktywnych FURIA, który powstał z inicjatywy młodych, wykształconych i aktywnych zawodowo wolontariuszy FA FURIA, będących także zdiagnozowanymi osobami z ASD.

Celem działalności Niebieskiej-Fali jest: dostarczanie kompleksowej informacji na temat oferty organizacji pozarządowych oraz instytucji pomocowych dla osób z ASD i ich rodzin oraz zagranicznych doniesień dotyczących ASD.

Naszą misją jest budowanie wizerunku osób ze spektrum, jako aktywnych, zdolnych do zdobycia wykształcenia oraz podjęcia zatrudnienia dostosowanego do ich potencjału i potrzeb.

Świadomi odrębności każdej z osób z ASD, pragniemy nawiązywać kontakt z osobami z ASD, aby dzielić się z nimi swoimi doświadczeniami i wspierać ich w trudnych momentach oraz z ich rodzicami, aby pomóc im zrozumieć wyzwania, przed jakimi mogą stanąć ich dzieci z ASD i dać im nadzieję na odnalezienie swojego miejsca w społeczeństwie.

Nasz projekt dedykujemy również wszystkim zainteresowanym, aby móc przyczynić się do wzrostu świadomości na temat autyzmu i poszerzać horyzonty społeczeństwa.

Jesteśmy otwarci na nadsyłane teksty, pytania i sugestie - we wszystkich sprawach prosimy o kontakt:

niebieska-fala@fundacja-furia.pl